

Naše višje šole.

IV.

Videli smo, da Slovenci nimamo niti jednega gimnazija, niti jedne realke, niti jedne meščanske šole, dočim imajo Nemci teh šol na preobilje; pač pa plačujemo mi za vse šole večje ali manjše odstotke (za deželne šole dobro tretjino), za katero čast se Nemcem moramo dati psovati in zaničevati, sploh s seboj ravnati tako ošabno in surovo, da se človek z zdravim srcem zgraža. Prišli pa smo tudi do spoznanja, da manjkanje pogovorjenih slovenskih šol za narod naš pomenja toliko, kakor počasno a gotovo smrt, in da nam je, če se hočemo ohraniti, odločno stopiti na noge z zahtevo: »Šol nam dajte!« Nadaljujmo svoje razmatranje!

Poglejmo si učiteljska. Kar velevala zdrava pamet, to za Nemce nasproti Slovincem nikdar ni veljalo in tudi sedaj ne velja, najsi bodo budalosti, ki jih počenjaajo še tako gorostasne, njih dejanja še tako surova in krivična. Le raz to motrišče je mogoče razumeti, da je tudi šola, ki vzgaja one, ki naj vzgajajo in učijo slovensko deco, torej učiteljske v Mariboru nemško, čisto nemško. No, radi lepšega učitelja veronauka tu in tam da kako vprašanje v slovenskem jeziku, na katero slovenski učiteljski odgovori slovenski — če zna, kajti razlaga se nemški, drugo pa je vse nemško, kakor da bi bili učiteljski namenjeni za Berolin. Da se slovenski jezik slovenskim gojencem predava po štiri ure na teden, kot predmet, za to je bilo svoje dni treba hudega boja, ali ta od vlade podeljena milost kratko in malo ne more zadostiti z ozirom na mero, v kateri ima slovenski učitelj, ki naj uči vse predmete v slovenskem jeziku, tega znati. Učitelj ljudske šole naj ve, kako se slovenski imenuje ta in ona rastlina, živalica, kamen, fizikalna priprava, ta ali ona snov, kako se pravi v zemljepisnem oziru temu in onemu, kako se na pr. imenuje ta del cveta, kako oni, kako ta del stroja, kako oni itd. ali o vsem tem v šoli, v koji se je »pripravljaj« za bodoči poklic slovenskega učitelja ni slišal nič; pač pa se je moral vse to natanko učiti nemški, dasi sam ni vedel čemu. V onih štirih urah, ki so odmerjene slovenskemu jeziku kot predmetu, si učiteljski ne more prisvojiti dosti znanstvenih izrazov raznih strok, kajti v teh urah se ima pred vsem naučiti slovenski jezik pravilno govoriti in pisati, priučiti se raznim spisnim vrstam in pridobiti si pregled razvoja slovenskega jezika. Da bi pa ostali slovenski profesorji, kolikor jih je, dajali slovenskim gojencem pomniti zraven nemških izrazov tudi slovenske, to ima le navidezno vrednost. Prvič so učiteljski sploh, slovenski pa še posebno, ker imajo po 4 ure na teden več, z učnimi urami in učenjem itak preobloženi; drugič se posamezna slovenska beseda, ki se nemškemu predavanju pritakne, takoj pozabi; da bi znanstveni izrazi ostali, bi se moral ves predmet v slovenskem jeziku učiti; in tretjič bi bilo podajanje samih znanstvenih izrazov tudi radi tega brezuspešno, ker je jeden prof. določenega predmeta Slovenec, drugi trd Nemec; Slovenec bi imenstvo lahko podajal, Nemec ne; Slovenec ga, recimo, v prvih letih zahteva, Nemec, ki slučajno pri zrelostnem izpitu izprašuje, zopet ne. Kar se pa ne izprašuje in klasifikuje, s tem si dijaki, kakor je znano, ne belijo glav. Vlada se pri nastavljanju profesorjev za mariborsko učiteljsko na znanje slovenskega jezika ne ozira nič; seveda ne; čemu tudi, če je zavod nemški? In tako pride, da za slovenske šole prav za prav noben nov učitelj, ki ostavi mariborsko učiteljsko, in če tudi z najboljšim spričevalom, ni sposoben. Kar se tiče praktične slovensčine, zna sicer v neki meri pravilno govoriti in pisati, toda le v okvirju najnavadnejšega, vsakdanjega besedišča. Kako hitro pa bi se naj pogovarjal v tej ali oni znanstveni stroki, manjka mu besedij. Kdor pa nima, ne more dati; in zato tudi ljudski

učitelj, izhajajoči iz učiteljskega mariborskega, slovenski deci tega ne more dati, česar bi bila v smislu pravega, t. j. prosvetnega in napredujočega narodnega življenja potreba. Dočim se učitelj sam poslužuje nemščine, če hoče v katerisibodi reči znanstveno govoriti in se v svrhu nadaljne izobrazbe v raznih strokah navadno rajši poslužuje nemških knjig, manjka otroku besedij, da izrazi, kar je po nekoliko natančnejem naziranju doznal. Tako narod ne more napredovati, tako narod od dne do dne bolj hira, in rana smrt mu je gotova. Narod, v kojem razne panoge znanostij ne poganjajo in rastejo, tak narod ne živi, ampak umirajoč čaka rešilne smrti. Tako uči zgodovina, in katere posledice so imeli isti pogoji doslej brezizjemno, bodo je tudi imeli pri narodu slovenskem. Naš narod edini ne bode tvarjal izjeme; tega ne pričakujemo.

Treba nam je torej neobhodno slovenskega učiteljskega. Zakaj Nemci nimajo slovenskih ali madžarskih ali laških učiteljskih? Ker dobro vedo, česar je narodu treba, nas pa hočejo pokončati. Da, da, na tak način se pokončujejo narodi; treba le čitati podrobno zgodovino, pa se ve.

Če je uže to, kar smo opisovali, gorostasna budalost ali prav za prav nečloveška zlobnost, še vendar mera dolgo ni polna. Slušajte! Učiteljski dela po zakonu koncem četrtega leta takozvani zrelostni izpit seveda v nemškem jeziku in je usposobljen za nemške in slovenske ljudske šole. Sedaj sme služiti le kot začasni učitelj oziroma podučitelj brez pravice do pokojnine. Čez dve leti sme se pri posebnih komisijah oglašiti za drugi, zadnji ali takozvani izpit učiteljske usposobljenosti, vsled katerega se mu plača nekoliko zviša, postane definitiven ter dobi pravico do pokojnine. Ta izpit pa mora učitelj, ki hoče služiti na slovenskih šolah narediti na pol v slovenskem, na pol v nemškem jeziku, in sicer ga dela tako, da dobi iz vsakega predmeta nekoliko vprašanj v slovenskem, nekoliko v nemškem jeziku; odgovarjati se mora v tistem jeziku, v katerem se je vprašanje stavilo. Sedaj bi naj znal slovenski učitelj izražati se v vseh znanstvenih strokah v slovenskem jeziku, naj bi torej poznal slovensko znanstveno imenstvo natanko, kakor nemško. Kje naj mladi učitelji to vzamejo? V knjigah, ki so njim rabile na učiteljsko, ga ni, ker so nemške, novih, slovenskih knjig kupovati pa njim pičila plača ne dovoljuje. Sicer pa vlada od človeka nima pravice zahtevati, česar mu ni dala, kar mu je zlobno pridržala. Kaj tacega je pač edino le mogoče pri Nemcih, ki bijejo v obraz vsaki pravičnosti in vsaki zdravi pameti, da le germanizujejo. In ta krivica prakticira se, kakor da bi bila najvišja modrost in najblažja dobrohotnost, uže leta in leta. Vsi klici in protesti so bili doslej zastonj, glas vpijočega v puščavi.

Nehote usiljuje se še premisljajočemu cela vrsta nemško pametnih misli. Kadar mladi mož naj postane »zrel« za učiteljevanje na slovenskih šolah, takrat mu ni treba znati izraževati se slovenski v raznih strokah, pač pa, kadar hoče postati »sposoben!« Nadzornik pa ne zahteva od njega prvi dve leti nič manj, nego pozneje!

V Celovcu je še slabše nego v Mariboru, v Ljubljani utegne biti nekoliko bolje.

Doslej smo govorili o tem, kakšno učiteljsko Nemci štajarskim Slovincem privoščujejo. Ali poglejmo, kako se s pomočjo slovenskega denarja sami oskrbujejo. Mariborsko učiteljsko je torej nemško, zraven njega skrbi za porast nemškega učiteljstva dvoje državnih učiteljskih v Gradcu, moško in žensko. Da je nemških učnih sil za ljudske šole mnogo več nego treba, da je slovenskih pomanjkanje, to jih nič ne skrbi, to jim je ravno všeč, kajti Nemci silijo na slovenska tla in deželni šolski svet je na vse možne načine podpira. Dosti primerov, da je nastavljena na slovenski šoli taka učna moč, ki je izprašana le za nemške šole. Katerega slovenskega mladeniča

naj tudi veseli posvetiti se učiteljskemu stanu ob takih narodnih razmerah in ob plači slovenskoštajarskih učiteljev, ki je mnogo slabša od one nemških?

Zdelo se nam je potrebno, pomuditi se pri učiteljsko nekoliko dalje, ker se nam zdi izmed vseh šol, ki so v našem članku na vrsti, za ohranitev oziroma oživljanje naše narodnosti prvega pomena. Kajti ves nemški pritisk na naše ljudske šole ne opravi nič, če učitelj za blaginjo naroda slovenskega gori in je svoji nalogi kos. Vojsko našo z Nemci pa bo odločil boj za ljudsko šolo. To si dobro zapomnimo!

Zatorej: Slovensko učiteljsko moramo imeti!

Dopisi.

Iz Velenja. (Italijanski delavci.)

Tukajšni delavci, ki si iščejo zaslužka pri gradnji nove železnične proge Velenje-Dravberg, uprizorili so zadnjič 14. sept. meseca nekakšni štrajk in nedolžno demonstracijo zoper italijanske delavce. Vzrokov za nezadovoljnost domačih delavcev je zadosti. Govori se, da se vzlic pogodbe, vsled katere bi se smeli na tej progi uporabljati v prvi vrsti delavci, ki imajo avstrijsko državljanstvo, ne-gujejo najbolj tuji Italijani, ki dobavljajo ne samo boljše plače, ampak v primeri z našimi podjetniki vsa boljša dela. Tako n. pr. slišimo od strani naših delavcev, da zasluži Italijan v teku dneva po fl. 1.60—1.70, dočim naš istotako vstrajni in marljivi delavec le okoli 1 gld. največ fl. 1.15. Največ pa je pripomoglo k temu sicer itak nedolžnemu in neresnemu izbruhu nezadovoljnih duhov iz-zivajoče obnašanje tujcev Italijanov na domači zemlji napram domačim delavcem, katere osipajo oni s priimki à la porco di sciavo in se jim posmehujejo, kakor da bi bili oni gospodje, a ne gosti na slovenski zemlji. Ogenj v streho zanetila je pa vse Avstrijce presenečena, žalostna vest, da je anarhist Luccheni, po rodu Italijan, zabodel našo ljubljeno vzvišeno cesarico Elizabeto in v torek zjutraj zbralo se je, ko se je raznesla in vresničila ta komaj verjetna novica, okoli 100 delavcev, ki so z razvito cesarsko zastavo slovenske pesmi popevaje korakali proti Hudi luknji, da bi odgnali nepriljubljene jim goste, Italijane. V teku pota narasla je množica do 300 mož, kateremu se je v Šent-Lenartu ustavilo konsignirano in pomnoženo orožništvo. Saj bi se pa Italijanom itak ne bil skrivil nijeden las ne, ker priznati moramo, da so se naši delavci, Kranjci, Štajarci, Čiči itd. jako dostojno vedli in da je to zgoli zasluga našega omikanega delavstva, da ni prišlo do večjega razpora, ali celo do prelivanja krvi. Ravno s tem so ti tudi dokazali, da naš priprosti narod ni takšen, kakor besedičijo in kakor se širokoustijo o njem njega nasprotniki, ampak, da je v primeru z drugimi narodi v tem smislu na precej visoki stopinji. Upajmo vsaj, da se bode v tem slučaju od strani poklicanih faktorjev oziralo na pravične težnje našega delavstva. Da se jim prvič vsaj nekaj poveča dnevni zaslužek, ker življenje je v naši dični dolini, kdor količjak pozna njene razmere, primeroma z drugimi kraji jako drago, drugič pa, da se ne nastavlja več Italijanov, kakor jih ravno za zidarska dela potrebujemo. Vsaj je zadosti domačih moči, ki iščejo dela in kruha! Na te se je v prvi vrsti ozirati! Če bi pa ne mogli doseči svojih namenov, bilo bi najbolje za nje, da se obrnejo do kakega drž. poslanca, ki bi se na pripravnem mestu pri-tožil zoper to krivico in zoper to nezakonitost. Kakor se čuje, stoji v pogodbi, katero je sklenilo podjetništvo z državo, črno na belem zapisano, da se morajo v prvi vrsti sprejeti avstrijski državljani v delo in le v slučaju, da bi teh ne bilo zadosti, kar pa tukaj ni, drugi delavci iz tujih držav. Ravno ti pa naši državi mnogo škodujejo, ker so le

za časa dela v državi, in ker po končanem delu poberejo zasluženi denar in ga na tak način izvažajo iz Avstrije. Kakor razvidimo iz teh dejstev, nimamo uzroka, da bi se ogrevali za tujce.

Od Kapele. Obče veselje razlegalo se je širom slavne Avstrije vsled 50letnice vladanja Njegovega Veličanstva presv. cesarja. Kakor blisek z jasnega neba uničilo je izvršeno zlodejstvo nad Nje Velič., premilo vladarico Elizabeto, vso radost zvestih podložnikov in jo spremenilo v neizmerno morje žalosti.

Vse namenjene veselice, zborovanja in shodi bili so hipno vstavljeni. Tudi shod pri Kapeli, določen na 18. dan meseca sept., bil je deloma preklican; a vsem se pa to ni objaviti moglo zaradi kratkega časa. Oddaljeni veleslavni državni poslanec kanonik dr. Gregorec je zato prispel k nam in tudi vladni poverjenik. Ker se je vendar zbral nekaj volilcev, poročal je državni poslanec o svojem delovanju v državnem zboru in v kratkih potezah naslikal njegovo svetlo in temno stran v povsem mirni obliki. Konečno se je spominjal s solznimi očmi pretužnega dogodka v preslavni vladarski hiši ter izrazil najglobokejše sočutje nad nepopisno nesrečo, iskreno želeč: neskončno modri Bog naj v svojih nezapopadljivih sklepih milostljivo krepí in tolaži preblogo srce tako težko zadetega milega vladarja in ga ohrani zvesto mu vdanim Avstrijcem še mnogo let! Za ves trud in za tužnomile besede bodi gosp. državnemu poslancu javna iskrena zahvala!

Iz Dobove pri Brežicah. Z radostjo sem bral zadnji dopis iz Dobove. Saj je dopisnik označil naše razmere, ki ne morejo nikakor prijetno uplivati na pravega rodoljubnega moža. Nemškutarija je preveč razširjena, posebno v govorjenju, kar je značilen znak in sramoten dokaz narodne zaspanosti. To trdim tudi jaz. Srečal sem v nedeljo moža iz Velikega obreža, ki gotovo pred svojim dvajsetim letom ni vedel, kaj je nemščina. Misli si je: Sedaj pa že moram pokazati, kaj znam in skroka modro: »Guten amt, bie gec!« Pogledam ga, zavrnem ga odločno slovensko, a on hoče klatiti nemško. To je sramota! Če bi se vsaj pravilno govoril, bi mu naj bilo kolikor toliko odpuščeno. Pa to kvasenje in spaketanje preseda že vsakemu. Mož si je gotovo trudil priučiti se nemščine v tisti dobi, ko je gonil na pašo še svojo nekdanjo kozo, kakor so mi pravili, a ta se mu je neki porogljivo smejala. Prihodnjic Vam pa, gospod urednik, povem ime vsakega, kdor bo kvasil nemščino.

Tako je zadnjič gospod dopisnik prav poročal. Z veseljem moram povedati, da so to spoznali tudi treznomisleči kmetje, narodni možje, ki so trdili, da je stala v »Gospodarju« resnica. Da, kmetje, bila je resnica, pa povrh še žalostna resnica. Ravno tako je glede občinskih pečatov. Zadnji dopis moram v toliko popraviti, da se še v resnici nahajajo samonemški pečati, od katerih ima jeden napis: Gemeinde Sela, Bez. Rann. Ni to žalostna resnica? Dotični župan pa je bil, kakor sem menda za trdno zvedel, celo na vseslovenskem županskem shodu v Ljubljani. Čast mu, gotovo mora biti ponosen na svoj narodni korak v slovensko Ljubljano, zato se pa tem manj spodobi in tem bolj nelepó je, da ima tisto nemško plesnivo pečatno spako. Proč z njo! Župani, ki imajo slov. pečate, bodo gotovo blage volje svetovali, kako je treba odpraviti to narodno zlo.

Nemškutarije je preveč nadalje na napisih, ki spadajo v področje županov. Tako posebno na cestnih napisih, kakor na občinskih. N. pr. Strasse nach Gaberje, Dorf Gaberje. Ostali napisi so podobni. Ti napisi so popolnoma v oblasti županov, katere bodete, če ste gotovo narodni in če ljubite slovenski, materin jezik, odpravili, in dali dolžno pravico slovenskemu jeziku.

Nadalje je neobhodno potrebno, da delate slovenske živinske potne liste, ne pa nemške »Vieh-pase«. Tako bodete vrgli od

sebe vse narodne madeže, s katerimi ste obdani. Resnica bode v oči. Zato pa sklenite, da hočete biti v bodočnost v vsem slovenskega mišljenja in kar je še več, delovanja.

Razne stvari.

Domače.

(Imenovanja.) Premeščeni so sodni pristavi: Albert Luschan iz Kranja v Ljubljano, Fran Peterlin iz Črnomlja v Kranj, V. Kronasser iz Marenberga v Ptuj, Fr. Jagodic iz Kozjega v Slov. Bistrico in Fr. Rekar iz Vipave v Radovljico.

(Osobne vesti.) Gospica Micika Torizer in g. dr. Karol Chloupek, praktični zdravnik v Šostanju bodeta dne 28. sept. t. l. v župni cerkvi v Varaždinu poročena.

(Volilci) na shodih v Kapeli pri Radgoni in na Ptujski gori zbrani izrekli so poslancu dr. Gregorcu svojo iskreno zahvalo in popolno zaupanje; tukaj tudi dr. Jurteli zlasti še zaradi tega, ker je Ptujsko posojilnico obranil preteče nesreče, in je vsled tega škodoželjnost nemčurska splavala po Dravi.

(Slovenskim županom.) Župan Hribar prejel je od c. kr. deželnega predsedstva za Kranjsko nastopno naznanilo: Njegovo c. in kr. apostolsko Veličanstvo je vsled razpisa Nj. Ekselence c. kr. ministerskega predsednika kot ministra notranjih stvari ddo. 1. septembra letos št. 6927 blagovolilo najmilostneje dovoliti, da se 472 na županskem shodu zbranim slovenskim občinskim predstojnikom za poslano udanostno brzojavko sporoči Najvišja zahvala.

(Ljutomerski notarijat.) »Slavnemu uredništvu »Slov. Gosp.« v Mariboru! V številki 37 »Slov. Gosp.« t. l. se čita, da sem jaz »v zadevi imenovanja novega notarja za Ljutomer našel pri svojih deželno-zborskih in državnozborskih kolegi la malo »podpore«. Izjavljam torej, da v tej zadevi nisem imel priložnosti, z več kakor z enim gosp. kolego se pismeno razgovarjati, zato ker mi je poročilo o tej stvari došlo veliko prepozno. Popolnoma nerazumljivo mi je, kako je prišla zgornja za gg. kolege v deželnem in državnem zboru razžaljiva opazka v javnost. Jaz je nisem zakrivil na nobeden način. Vitanje, 16. septembra 1898. J. Žičkar.« Tudi mi izjavljamo, da g. posl. Žičkar z ono opazko ni v nobeni zvezi. Zajedno pa še moramo nekaj opomniti, kar bi morali že v zadnji številki storiti, da nam ni poročilo došlo prepozno. Tudi posl. dr. Rosina je storil v zadevi ljutomerskega notarijata popolnoma svojo dolžnost. Bil je 9. sept. t. l. z gosp. Kukovcem in Sršenom osebno pri ministerstvu ter posredoval za slovenskega notarja. Torej tudi njemu vsa čast!

(Iz Pameč) nam pišejo: Šolsko jubilejno veselico smo obhajali pri nas 11. t. m. V cerkvi se je blagoslovila lepa šolska zastava s podobami sv. Alojzija in božje Porodnice. Župnik Rotnar nam je v izbranih besedah narisal pomen zastave v spomin papeževnega in cesarjevega jubileja. Po cerkvenem opravilu so šli otroci na vrt gostilničarja Hajtnika. Učitelj in njegova soproga delila sta tukaj otrokom krepčalnih jedil, za katere so poskrbeli župnik, učitelj, novi župan in drugi. Z domoljubnim nagovorom učitelja se je končala lepa slavnost. Šolskega očeta ni bilo zraven, ker neki preveč žalujejo, da se jim je zidanje šolskega poslopja tako slabo posrečilo.

(Pri sv. Duhu na Stari gori) imeli smo dne 13. t. m. lepo šolsko veselico v proslavo petdesetletnice cesarjevega vladanja. Da je veselica tako lepo uspela, izražamo gorko hvalo gg. župniku, kaplanu, sosedu M. Kvasu ter šolskemu vodji. A največ je daroval tukajšnji krajni šolski svet, za kar gré zasluga vrlemu načelniku g. Vuk-u. Tudi je skrbel krajni šolski svet, da je dobil vsak redni

in po letu oproščen učenec jedno Zupan-ovo knjižico. Oficijelni del s pozdravom, slavnostnim govorom, petjem in z deklamacijami izvršil se je v šolski sobi, a pogostitev na prostem pod lipami. Tudi umorjene cesarice smo se spominjali ter ji zaklicali trikrat: »Slava«.

(Pesniški župan.) Na dan 14. septembra t. l. je povabil jareninski cerkv. konkurenčni odbor k dopopolnilni volitvi vse občinske zastope. Vabila so se že 4. sept. rasposlala, a ker so bila slovenski pisana, napihnile so se žile našega pesniškega župana in tuhtal je in tuhtal, kako bi pomiril svojo vrelo kri, in se maščeval nad slovensko predrznostjo. In njegova glavica je res nekaj iztuhtala. Na dan volitve 14. sept. pošlje pismo, v katerem nasprotuje vsaki izvolitvi, češ, on je šele 13. sept. vsprejel vabilo in torej ni mogel odbornikov obvestiti. Tukaj uorejamo si Vas g. župan vprašati, ali res v devetih dneh nedejda na Vas adresirano pismo? Saj posedate vsaki dan v hiši zraven pošte na Pesnici in kakor slišimo, pri pesniški pošti sami opravljate za svojo osebo posel listonoše. Čudno torej, da tako dolgo ne dobite svojih pisem! Občine pa, ki so 3 ure od pošte oddaljene, redno vsprejemajo v dveh dneh svoja pisma. Toda še nekaj bi bilo mogoče! Ali morda zadržuje pesniški gospod poštar nalašč tako dolgo slovenska pisma?

(Iz Celja.) Izlet dne 8. t. m. na Vransko k tamošnji pevski slavnosti ostal bode nam Celjanom enako onemu v Št. Jur n. j. ž. v trajnem in prijetnem spominu. Slavnost se je vršila ob najlepšem vremenu ter se je posrečila popolnoma. Vso našo pozornost vzbujal je veliki mešani zbor s svojim dovršenim petjem. Težko smo se ločili od navdušenih in prijaznih Vrančanov. Nazaj v Celje prišedše sprejel nas je izjemoma lep mir; celjske šemovci, ki so imeli na ta dan svoj dirindaj po dnevi, so bili namreč otišli že spat.

(Ponočni napad.) V nedeljo po noči napadli so celjski pouličnjaki nekega Slovenca z nožmi ter mu prizadjali več ran. Lepo spričevalo miroljubnosti naših nemčurjev!

(Celjski nemški odvetnik dr. Stepischnegg) obsojen je zaradi razgrajanja o priliki koncerta akad. društva »Triglava« v Celju na 150 gl. kazni, oziroma 10 dni zavora.

(Odvetnik dr. Anton Brumen in nedeljski počitek.) Na podlagi § 19. tisk. zakona zahtevam, da sprejmete z ozirom na notico v št. 37 Vašega lista v prihodnjo ali naslednjo drugo številko na istem mestu in z istimi črkami natisnjen sledeči popravek: Ni res, da nisem hotel podpisati prošnje odvetniških in notarskih uradnikov za nedeljski počitek. Ni res, da sem izjavil, da bodem to storil, za kar se odloči dr. T. Horvat. Ni res, da vsled tega tudi nisem podpisal prošnje, ker je g. Tom. Horvat odklonil vsak počitek. Ni res, da sem postal drugega mnenja. Res je, da je pred nekaterim časom prišel uradnik gosp. Maksa Koserja c. kr. notarja v Ptuj v mojo pisarno z neko v nemškem jeziku sestavljeno prošnjo. V prošnji se obračajo uradniki do svojih šefov, naj jim privolijo nedeljski počitek. Prošnja je bila podpisana že od starejših tovarišev, ki so bili deloma za popolni počitek, deloma za deloviti počitek. Izjavim proti dotičnemu uradniku, da je stvar jako težka, če nismo vsi jedini. Podpisa dr. Horvata in notarja Filaferrota še takrat dotična vloga ni imela. Ker sta ta dva gospoda starejša, povem uradniku gsp. notarja Koserja, naj po starosti kroži prošnja in naj potem spet pride k meni, ker sem najmlajši med tukajšnjimi odvetniki in notarji. Čez nekaj časa pride dotični gospod s prošnjo, ki še ni bila od navedenih gospodov podpisana nazaj, češ, da ta gospoda nista za počitek. Na to podpišem to prošnjo jaz s pridevkom: za delni počitek.

Dr. Anton Brumen, odvetnik.